

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2P/30/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116203261
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danko Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2016:8116203261.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou Mgr. Dankou Majdákovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: H. C., nar. XX.X.XXXX a U. C., nar. X.X.XXXX, obaja trvale bytom A. XX, XXX XX A., t.č. M. č. XXX, XXX XX M., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí rodiny v Starej Ľubovni, deti rodičov otec: A. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom A. XX, XXX XX A. matka: G. F., rod. O., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom M. č. XXX, XXX XX M., zastúpená JUDr. Mariánom Gelenekým, advokátom so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa, o návrhu matky na zmenu výchovného prostredia mal. detí , takto

rozhodol:

I. Mení sa rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 4P/21/2015-66 zo dňa 9.6.2015 v časti týkajúcej sa úpravy práv a povinností k mal. deťom tak, že mal. H. C., nar. XX.X.XXXX a mal. U. C., nar. X.X.XXXX sa zverujú do osobnej starostlivosti matky G. F., nar. X.XX.XXXX.

II. Otec A. C., nar. XX.X.XXXX je povinný prispievať na výživu mal. H. C. sumou 110 eur mesačne a na výživu mal. U. C. sumou 95 eur mesačne vždy do 15-ého dňa toho ktorého mesiaca vopred, počnúc dňom 18.2.2016 k rukám matky G. F..

III. Dĺžné výživné za obdobie od 18.2.2016 do 30.11.2016 vo výške 1 329,83 eur sa otcovi povoľuje splácať v pravidelných mesačných splátkach po 100 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky.

IV. Styk otca s mal. deťmi sa neupravuje.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Prešov dňa 18.2.2016 matka žiadala aby súd zmenil rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa, sp. zn. 4P/21/2015-64 zo dňa 2P/30/2016

- 2 -

9.6.2015 v časti týkajúcej sa úpravy práv a povinností k mal. deťom, tak aby obe mal. detí zveril do jej osobnej starostlivosti, otca aby zaviazal platením výživného pre mal. H. v sume 95 eur mesačne a pre mal. U. v sume 90 eur mesačne, súčasne navrhla styk otca s mal. deťmi neupravovať.

2. Návrh odôvodnila tým, že rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 4P/21/2015 zo dňa 9.6.2015 bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej boli mal. deti zverené do osobnej starostlivosti otca a

ona bola zaviazaná platením výživného po 40 eur na každé dieťa. Tento návrh, ako uvádza matka, podala pod veľkým psychickým tlakom, ktorému bola vystavovaná zo strany otca mal. detí, otec detí neustále podkopával jej autoritu, detí nerešpektovali jej partnera, ich správanie bolo čoraz viac neúnosne. Deti sa dožadovali zverenia otcovi, ktorý im prisľúbil rôzne výhody. Po zverení detí otcovi sa situácia v rodine otca mal. detí postupne stala neúnosná. Deti s otcom bývajú v dvojizbovom byte, pričom s nimi bývajú aj rodičia otca detí, deti nemajú žiadne súkromie, žiadne podmienky na prípravu do školy a na vyučovanie. Otec sa k deťom začal nedôstojne správať, deti začal aj fyzický trestať. Otec deti nepustil k matke ani na Vianoce 2015 ani na Silvestra. Neskôr sa matka od detí dozvedela, že otec ohrozuje ich mravnú výchovu a zdravý psychický vývoj - dáva im príklad ako kraďnúť a podvádzať, otec sa neustále vulgárne vyjadruje na adresu matky, deti neustále klame a zavádza, dáva im falošné nádeje a sľuby, napr. neobmedzený styk s matkou, opak je pravdou. Naštrbené je aj zdravie detí, ktoré od júla 2015 rapídne pribrali, keďže starí rodičia ich nútia jesť aj nasilu. O deti sa poväčšine starajú starí rodičia (rodičia otca detí). Deti nemajú žiadne súkromie, nemôžu si na návštevu pozvať kamarátov, deti jej tvrdia, že prostredie v ktorom žijú je hrozná do novembra 2015 spali s otcom na manželskej posteli, deti sa sťažovali, že sú nevyspaté, unavené, takisto poriadok a čistota v domácnosti je nedostatočná. Otec po nociach často odchádza k priateľke, pričom deti sú len so starými rodičmi. Výsledky v škole - prospech detí sa zhoršil, najmä u U., otec nevenuje patričnú pozornosť mal. deťom. Deti si uvedomili, že matka a ich nevlastná sestra im chýbajú, pri každom stretnutí matku prosia o možnosť návratu k nej. Na základe žiadosti detí matka s deťmi navštívila dňa 15.2.2016 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, kde bol s nimi spísaný záznam. Opätovne deti dňa 17.2.2016 navštívili Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Prešove, kde opätovne jednoznačne prejavili záujem sa opäť presťahovať k matke, nakoľko nechcú byť s otcom, otca sa boja.

3. Okresný súd Prešov postúpil vec tunajšiemu súdu, spis bol doručený 14.3.2016.

4. Súd uznesením č.k. 2P/30/20165-36 zo dňa 17.3.2016 ustanovil mal. deťom kolízneho opatrovníka a to Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni.

5. Súd uznesením č.k. 2P/30/2016-37 zo dňa 17.3.2016 nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne zveril mal. detí do osobnej starostlivosti matky, až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 6.6.2016 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Prešov č.k. 2CoP/12/2016-77 zo dňa 26.5.2016.

2P/30/2016

- 3 -

6. Súd uznesením č.k. 2P/40/2016-90 zo dňa 19.4.2016 nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil otcovi mal. detí uhrádzať výživné v nevyhnutnej miere pre mal. H. v sume 60 eur mesačne, pre mal. U. v sume 60 eur mesačne a to do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, t.j. konania 2P/30/2016. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 31.8.2016 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Prešov č.k. 18CoP 18/2016-110 zo dňa 3.8.2016.

7. Súd uznesením poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach.

8. Otec v písomnom vyjadrení k návrhu poprel tvrdenia matky, poprel aby mal. deti u neho nemali vytvorené podmienky, k čomu navrhol vypočuť pracovníčky ÚPSVaR v Prešove, ktoré boli na kontroly dňa 23.4.2015 a 7.1.2016. Otec zdôraznil, že po tom, čo boli deti zverenú do jeho starostlivosti viedol ich k slušnému správaniu k tomu aby zodpovedne pristupovali k učeniu v škole, o čom svedčí aj ich zlepšený prospech v škole. Otec zdôraznil, že celý návrh spočíva na klamlivých údajoch a je nedôvodný.

9. Pojednávania vytyčeného na deň 6.12.2016 sa otec mal. detí nezúčastnil, svoju neúčasť ospravedlnil telefonicky necelú hodinu pred pojednávaním zo zdravotných dôvodov, nesúhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti. Súd telefonickou žiadosťou otca o odročenie pojednávania nevyhovel, mal za to, že zo strany otca nejde o vážny dôvod, keď deň pred pojednávaním navštívil mal. H., nemal žiaden zdravotný problém, dokonca osobne do podateľne súdu odovzdal návrh na výsluch svedkov (čl. 155 spisu). Preto v súlade s § 180 C.s.p. pojednával v neprítomnosti otca mal. detí.

10. Na pojednávaniach navrhovateľka na podanom návrhu trvala, opísala súdu čo sa zmenilo na jej osobných, majetkových a zárobkových pomeroch od posledného rozhodnutia súdu vo vecí. Ako dôvod zmeny výchovného prostredia uviedla túžbu a želanie synov žiť s ňou ako aj skutočnosť, že pri preberaní detí otec robil „bodrel“ a to až taký, že bola privolávaná policajná hliadka, a to keď detí bol odviešan jej manžel, keď ona pre starostlivosť a malé dieťa nemohla. K starostlivosti otca o synov uviedla výhrady a to, že sa nestravovali v školskej jedálni, varila im matka otca detí, za obdobie, čo boli u otca pribrali po 20 kg. Syn U. z nevhodnej stravy dostal atopický ekzém, detí neboli na povinné očkovanie medzi 10 a 11 rokom veku, otec detí učil podvádzať, napr. „nakúpiť lacnejšie“. Matka vyjadrila ľútosť nad tým, že súhlasila aby mal. H. a U., boli zverené do starostlivosti otca. Deti sú v starostlivosti matky od februára 2016.

11. Otec detí s návrhom nesúhlasil na pojednávaní zdôraznil, že chce aby deti zostali v jeho starostlivosti, pretože boli u neho šťastné, má ich rád, záleží mu na nich, nikdy ich nenapadol a nevyhodil. Matka sa v roku 2015 detí vzdala, pričom opísal dôvody, prečo tak učinila. S deťmi sa od času čo sú u matky, t.j. od februára 2016 nekontaktoval, videl ich raz pri škole v Prešove, kedy išiel za nimi, po tom čo vtrhli do jeho bytu, keď odišiel od práce, kedy si odniesli knihy a školské pomôcky, naposledy za deťmi bol 3.11.2016. So synmi mal veľmi dobrý vzťah, avšak priznal, že v súčasnosti nie je s nimi v kontakte, v prípade ak by sa k nemu vrátili, nevedel by ako s nimi komunikovať, bolo by to ťažké. Ďalej opísal svoje osobné, majetkové

2P/30/2016

- 4 -

a zárobkové pomery ako aj zmeny, ktoré nastali od posledného rozhodnutia vo vecí.

12. Kolízna opatrovníčka navrhla mal. detí zveriť matke, otca zaviazať platením výživného pre mal. H. v rozpätí od 100 do 110 eur a pre mal. U. v rozpätí od 95 do 100 eur, súčasne navrhla styk otca so synmi neupravovať.

13. Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov mal. detí, zistením názoru mal. detí ako aj oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov a pripojenými súdnymi spismi týkajúcimi sa starostlivosti o mal. detí na základe čoho ustálil tento skutkový stav:

14. Rozsudkom Okresného súdu Staré Ľubovne č.k. 4P/21/2015-64 zo dňa 9.6.2015 bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej došlo k zmene rozsudku Okresného súdu v Prešove č.k. 29C/99/2009-131 zo dňa 16.2.2011 v časti týkajúcej sa úpravy práv a povinností k mal. deťom tak, že maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti otcovi a matka bola zviazaná platením výživného v sume po 40 eur mesačne na každé dieťa, súčasne bol upravený styk matky s deťmi.

15. Z obsahu spisu Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 4P/21/2015 mal súd preukázané, že dôvodom, prečo matka súhlasila so zmenou výchovného prostredia bolo želanie detí ísť bývať k otcovi, ako aj skutočnosť, že deti matku a jej manžela absolútne nerešpektovali, otec detí podkopával autoritu matky a matka bola zo strany otca detí atakovaná vulgárnymi a výhražnými telefonátmi.

16. Mal. H. pred súdom uviedol, že u mamky je od februára 2016 a aj do budúcnosti chce ostať s ňou. Pri otcovi nechce byť, pretože otec nemá vytvorené podmienky, býva v dvojizbovom byte, kde bývajú aj baba s dedom, s otcom bývali v jednej izbe, kde boli manželské postele a váľanda. Otec je nezodpovedný, robil im bordel. Baba s dedom ich vyhánali, otec sa im nevenoval, chodil za priateľkov domov prichádzal ráno o 4.00 hod alebo 5.00 hod., otec sa im nevenoval, vkuse na nich kričal, hrešil, nadával a pľul. K otcovi sa nechce vrátiť, chce ostať pri mamke, s otcom kým sa situácia neukľudní sa nechce ani stretávať, pretože na neho nevyplýva dobre, učí ho kraďovať, neustále nadáva na mamu, treba sa za neho hanbiť. K otcovi s bratom išli preto, že otec im kadečo nasľuboval, neustále jemu a jeho bratovi telefonoval, aby išli k nemu bývať. U mamky sa má dobre, mamka sa o neho stará, dobrý vzťah má aj s manželom mamky, ktorého vola ujo P. aj so sestričkou, ktorá má rád.

17. Mal. U. pred súdom uviedol, že chce bývať pri mamke, pretože s ňou je lepšie, má k nej dobrý vzťah, tatík sa o nich nestaral, stále niekam chodil, keď išli spať išiel za priateľkou od ktorej sa vrátil ráno, keď prišiel domov nervózny ťahal ho za vlasy, štípal ho a to aj vtedy, keď nič zle nespravil. S otcom sa

nechce stretávať, pretože všade robí hanbu, aj baby s dedom ich vyhánali nadávali na nich a na mamku. K otcovi má horší vzťah ako k mamke. K ujovi P. a sestre má dobrý vzťah.

18. Zo správy kolízneho opatrovníka z 8.9.20166 (čl. 104 spisu) mal súd preukázané, že matka detí vo februári 2016 úradu oznámila, že podala návrh na vydanie predbežného opatrenia o dočasnom zverení detí do jej starostlivosti na základe zistení od synov

2P/30/2016

- 5 -

o situácií v rodine u otca, hlavne na základe prosieb synov, ktorí nechcú ísť k otcovi, taktiež sa odmietajú kontaktovať s otcom. Na odporúčanie úradu matka so synmi absolvovala stretnutie u klinickej psychologičky, ktorá odporúčala akceptovať názor detí, že „nechcú ísť k otcovi“. Pri osobnom pohovore na úrade mal. H. uviedol, že býva u mamky, kde sa cíti dobre, s manželom matky vychádza dobre, rozumejú si, mamka sa o nich dobre stará. S otcom v kontakte nie je, toho času sa s ním stretávať nechce a to až dovtedy, kým sa situácia neustáli. Pri osobnom pohovore na úrade mal. U. uviedol, že u mamky sa mu býva lepšie, ona sa o nich veľmi dobre stará, od kedy je u mamky zlepšil si aj známky, s mamkou a jej manželom si rozumie, trávia spolu voľný čas, pomáhajú mu aj s úlohami. U otca nemali žiadne pravidlá, on sa im nevenoval, starala s o nich babka. S otcom sa nestretáva, ani si netelefonujú, nechce byť s ním v kontakte.

19. Súd sa oboznámil s obsahom pripojených súdnych spisov týkajúcich sa starostlivosti o mal. detí H. a U. C..

20. Z predložených listinných dôkazov a výsluchu rodičov mal. detí mal súd preukázané, že otec naďalej pracuje ako vedúci prevádzky v spoločnosti SAPEX, s.r.o. Prešov, jeho príjem zo závislej činnosti je cca 380 až 400 eur mesačne, iný príjem nemá. Býva v 2-izbovom byte so svojimi rodičmi, nájomný byt na ul. Z. už nemá prenajatý. Rodičom na chod domácnosti prispieva sumou 110 eur mesačne, má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k mal. Z. H., v sume 30 eur mesačne. Ďalšie výdaje označil ako náklady na stravu 90 eur, telefón 30 eur mesačne, výživné.

21. Matka naďalej býva v 3 izbovom nájomnom byte, za ktorý mesačne uhrádza náklady v celkovej výške cca 300 eur (elektrina 30 eur, plyn 70 eur, nájom 194, rozhlas a TV 4,64 eur) poberá rodičovský príspevok, v sume 203,20 eur a prídavky na detí v sume 70,56 eur, iný príjem nemá. Jej manžel P. F., pracuje ako obchodný zástupca v spoločnosti ICOPAL Štúrova s mesačným príjmom 700 eur.

22. Mal. H. je žiakom 8. ročníka Základnej školy v Starej Ľubovni, je zdravý, prekonal bežné detské choroby, navštevuje Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Starej Ľubovni, náklady na jeho starostlivosť matka vyčísliла sumou cca 200 eur mesačne (ošatenie, hygiena a kozmetika, strava, lieky školské potreby, vreckové cestovné do školy, mobil).

23. Mal. U. je žiakom 6. ročníka Základnej školy Starej Ľubovni, je sledovaný v kožnej ambulancii v Prešove, ktorú navštevuje raz za tri mesiace, má predpísané krémy, nosí okuliare je sledovaný v očnej ambulancii, iné zdravotné problémy nemá. Výdaje na jeho starostlivosť matka vyčísliла sumou cca 190 eur mesačne (ošatenie, strava, hygiena a kozmetika, školské potreby, vreckové cestovné do školy, lieky, kredit).

24. Na základe takto ustáleného skutkového stavu súd právne uzatvára.

2P/30/2016

- 6 -

25. Podľa § 24 ods.4 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine ďalej len ZoR úd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby

bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

26. Podľa § 26 ZoR ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

27. Podľa § 43 ods. 1 ZoR maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

28. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej len ZoR), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

29. Podľa § 62 ods. 2 ZoR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

30. Podľa § 62 ods. 3 ZoR každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

31. Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

32. Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

33. Podľa § 78 ods. 2 ZoR ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

2P/30/2016

- 7 -

34. Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

35. Podľa § 217 ods. 1 prvá veta C.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

36. Podľa § 230 C.s.p. ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

37. Podľa § 121 C.m.p. rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

38. Právne posúdenie vecí

39. Predmetom tohto konania je návrh matky na zmenu výchovného prostredia mal. H. a U., teda zverenie detí do starostlivosti matky, určenie výživného pre mal. H. v sume 95 eur a pre mal. U. v sume 90 eur, a neupravovanie styku otca s deťmi.

40. Naposledy bolo o výchovnom prostredí mal. H. a U. právoplatne rozhodnuté v júli 2015, kedy bola schválená rodičovská dohoda na základe ktorej boli obe mal. detí zverené do osobnej starostlivosti otca.

41. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovaně rozhodnúť je zmena pomerov. Zmena pomerov odôvodňuje zmenu rozhodnutia

o výchove maloletého dieťaťa vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia dieťaťa. Tak je tomu obvykle v tých prípadoch, v ktorých sa skôr vykonaná úprava výchovy maloletého dieťaťa stane vzhľadom na zmenu pomerov úpravou, ktorá naďalej nezabezpečuje najpriaznivejšie podmienky pre zdarný vývoj dieťaťa.

42. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že došlo k zásadnej a podstatnej zmene pomerov tak na strane rodičov mal. detí ako aj na strane samotných maloletých detí od času poslednej úpravy výkonu rodičovských práva a povinností, ktorá odôvodňuje a zmenu posledného rozhodnutia.

43. Matka zmenu pomerov od času posledného rozhodnutia odôvodňuje tým, že je želaním detí aby opäť bývali s ňou, že detí ju začali akceptovať, akceptujú aj jej súčasného manžela. Situácia v rodine otca bola pre detí neúnosná, detí nemali vytvorené podmienky (bývali v 1 izbe, v druhej rodičia otca detí), otec starostlivosť o detí zanedbával, nevenoval sa im, neustále pred nimi na matku nadával, detí fyzický trestal, zanedbával ich zdravotný stav a pod. Tieto tvrdenia matky potvrdili pred súdom samotné deti, ktoré uviedli, že ich želaním je bývať s matkou, s ktorou majú dobrý vzťah s otcom majú vzťah horší, rozumejú si aj s manželom matky a majú radi

2/30/2016

- 8 -

aj sestričku. K otcovi nechcú ísť bývať, pretože na to jednak nemá podmienky, jednak sa o nich nestaral tak ako by mal, k nemu išli bývať preto, že im kadečo nasľuboval, čo ale nespľnil. Otec všetky tvrdenia nielen matky ale aj detí poprel, tvrdil, že detí boli u neho šťastné, na druhej strane priznal, že s deťmi od času od kedy sú u matky nie je v kontakte, pokiaľ by sa k nemu vrátili, bolo by to ťažké, pretože by nevedel ako s nimi komunikovať.

44. Súd vo všeobecnosti pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností vždy prihliadne predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ako aj na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia. To boli aj prvoradé hľadiská pri rozhodovaní súdu o zmene úpravy práv a povinností rodičov k mal. H. a U. na návrh matky. Je potrebné vždy dbať na to, aby sa zabezpečili čo najpriaznivejšie podmienky pre zdarný a zdravý vývoj dieťaťa a na jeho citové väzby k tomu - ktorému rodičovi.

45. Prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní súdu bol záujem mal. detí.

46. Súd na základe vykonaného dokazovania, predovšetkým z vyjadrenia mal detí ktoré sú vo veku 14 a 11 rokov a vyvíjajúcu sa situáciu v rodine otca a v rodine matky maloletých detí, pre zabezpečenie čo najpriaznivejšieho duševného vývinu maloletého H. a U., stabilitu ich výchovného prostredia dospel k záveru, že najpriaznivejším a najviac rešpektujúcim záujmy mal. detí, nie ich rodičov, je zmena aktuálneho výchovného prostredia a zverenie mal. H. a U. do osobnej starostlivosti matky, čo je aj želanie oboch maloletých detí, ktoré vyslovili opakovanie nielen na ÚPSVaR v Starej Ľubovni a v Prešove ale aj pred súdom.

47. Na názor detí vyslovený pred súdom vzhľadom na ich rozumovú a vôľovú vyspelosť, detí sú vo veku 14 a 11 rokov, súd prihliadol a ich názor akceptoval. Deti súdu opísali dôvody, prečo najprv chceli byť v starostlivosti otca, a následne ako sa u otca mali. Obe deti pred súdom uviedli svoje výhrady k starostlivosti otca o ne, uviedli, že otec jednak nemá vytvorené bytové podmienky na to aby žili s ním, že sa o nich podľa predstáv detí nestaral, že ich často nechával v starostlivosti starých rodičov, že nielen on ale aj starí rodičia im nadávali, nadávali na ich matku a vyhánali ich, že otec keď prišiel domov nervózne bezdôvodne ich štípal, ťahal za vlasy. Tieto výhrady k starostlivosti otca o deti uvádzala aj matka, ktorá sa o nich dozvedela od detí, na základe čoho podala návrh.

48. Kritérium, želanie detí sa prelína s ďalšími kritériami a to sú vývinové potreby detí a stabilita výchovného prostredia. Obe deti pred súdom vyslovili želanie, že chcú žiť pri mamke, že s mamkou si rozumejú lepšie ako s otcom, že majú dobrý vzťah aj s manželom matky a s nevlastnou sestrou, že prostredie v ktorom aktuálne žijú im vyhovuje, že majú tu kamarátov, môžu chodiť von, čo v Prešove nemali.

49. Je zrejme, že súčasný vzťah otca s deťmi je naštrbený, detí pred súdom uviedli, že k otcovi sa nechcú vrátiť, s otcom, kým sa situácia nezmení sa nechcú ani stretávať,
2P/30/2016

- 9 -

dokonca si detí neželajú, aby otec mal ich telefónne čísla, čo odôvodnili tým, že otec im neustále vyvoláva, detí uviedli, že ak chcú s otcom telefonovať zavolajú mu ony. Sám otec pred súdom uviedol, že v súčasnosti s deťmi nie je v kontakte, pokiaľ by sa detí vrátili do jeho domácnosti bolo by to ťažké, sám by nevedel ako s nimi komunikovať. Z uvedeného vyplýva, že vrátenie detí do domácnosti otca by bola pre ne traumatizujúce.

50. Súd nevykonal dokazovanie výsluchom svedkýň - pracovníčok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni a v Prešove, ktorých výsluch navrhol otec mal. detí, pretože tieto sociálne pracovníčky šetrili pomery detí pred ich zverením otcovi. Naviac mal. H. pred súdom opísal dôvod, prečo bol vypočúvaný na polícii. Rovnako vzhľadom na jednoznačné vyjadrenie detí, súd nevykonal dôkaz nariadením znaleckého dokazovania, ktoré otec najprv navrhol, potom oznámil, že na tomto návrhu netrvá.

51. Vzhľadom na vyššie uvedené možno mať za to, že výchovné prostredie u otca malo na maloleté detí negatívny dopad, čoho dôkazom je samotné vyjadrenie detí a ako bolo vyššie uvádzané, je predovšetkým v záujme maloletých detí toto prostredie zmeniť, a vrátiť detí do výchovného prostredia matky.

52. Z dôvodov, ktoré boli vyššie rozvedené súd zmenil rozhodnutie tunajšieho súdu sp. zn. 4P/21/2015-66 zo dňa 9.6.2015 a obe mal deti zveril do osobnej starostlivosti ich matky.

53. Súd zdôrazňuje, že rodičia sú povinní navzájom spolupracovať pri výchove svojich detí, ak by tomu tak nebolo, potom ten rodič, ktorý spoluprácu odmieta je výchovne nespôsobilý. Súd zdôrazňuje, že prebiehajúce konanie predstavuje pre maloleté deti výraznú záťažovú situáciu, ktorú deti vnímajú citlivo, čo vyžaduje jej vyriešenie a snahu rodičov o budovanie vzájomnej korektnej komunikácie ako i eliminovanie ich konfliktov.

54. Deti majú právo na zachovanie ich vzťahu k obidvom rodičom. S ohľadom na vzťah rodiča k deťom s ktorými je v osobnej starostlivosti je výchovnou úlohou rodiča, aby viedol detí k úcte k druhému rodičovi, pokiaľ rodičia správne pochopia význam svojej úlohy pri výchove detí, potom si musia byť vedomí toho, že majú prvotnú zodpovednosť za prípravu detí na stretnutie s druhým rodičom. Obaja rodičia si musia uvedomiť, že úloha druhého rodiča pri výchove má svoj význam a pokiaľ by si toto právo nevedeli navzájom zabezpečiť, potom možno dôvodne pochybovať o ich výchovnej spôsobilosti.

55. Súd dodáva, že je v záujme maloletých detí, aby sa dospelí rodičia naučili navzájom konštruktívne komunikovať o záležitostiach svojich detí.

56. Je nutné zdôrazniť, že rodičovi, ktorému mal. deti neboli zverené do osobnej starostlivosti sú zachované všetky rodičovské práva a povinnosti, tento rodič nie je pozbavený práva dieťa vychovávať. Je na ňom aby využíval možnosti na to aby mal

2P/30/2016

- 10 -

na výchovu detí vplyv. V tejto súvislosti súd apeluje na otca aby si k mal. synom opätovne vybudoval cestu, aby sa s nimi kontaktoval, stretával, avšak v ich prítomnosti eliminoval výhrady voči matke detí a jej súčasnému partnerovi, nenadával na nich a podobne.

57. V závere súd apeluje na oboch rodičov aby sa snažili o korektnú komunikáciu a eliminovali vzájomné konflikty v záujme ich spoločných detí, ktoré ich vnímajú veľmi citlivo.

58. Keďže súd zveril mal. deti matke, ďalej rozhodol o určení výživného zo strany otca. Matka v návrhu navrhla určiť výživné pre mal. H. v sume 95 eur a pre mal. U. v sume 90 eur mesačne, na pojednávaní dňa 6.12.2016 navrhla určiť výživné pre mal. H. v sume 120 eur a pre mal. U. v sume 110 eur mesačne.

59. Pred zverením mal. detí otcovi bolo zo strany otca určené výživne rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 4P/249/2012 zo dňa 19.6.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4CoP/24/2013 zo dňa 25.9.2013 pre mal. H. v sume 95 eur a pre mal. U. v sume 90 eur, rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.10.2013.

60. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Táto schopnosť závisí od toho, kedy sa dieťa stáva spôsobilým uhrádzať svoje odôvodnené potreby z odmeny za vlastnú prácu takej povahy, ktorá zodpovedá jeho fyzickým a duševným predpokladom a potrebám spoločnosti.

61. Je nesporné, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Výživné má vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri určení výšky výživného sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami.

62. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení hmotnoprávnym podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť (znižiť resp. zvýšiť výživné pre dieťa) je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku.

63. Matka mal. dieťaťa odôvodňuje potrebu určenia výživného pre mal. detí v ňou navrhovanom rozsahu výškou výdajov na detí, ktoré sú v jej starostlivosti od 12.2.2016.

64. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že od poslednej úpravy výživného t.j. od októbra 2013 došlo k takej zmene pomerov na strane mal. detí, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného oproti predchádzajúcej úprave. Od poslednej úpravy výživného uplynuli 3 roky, deti vyrástli, sú v pubertálnom veku, úmerne veku sa podstatne zvýšili náklady spojené s uspokojovaním ich odôvodnených hmotných potrieb, ako je 2P/30/2016

- 11 -

ošatenie, obuv, jedlo a pod. Matke pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, v dôsledku čoho sa jej znížil príjem.

65. V prejednávanej veci súd má za to, že k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej zvýšenie výživného došlo na strane oprávnených t.j. mal. H. a U.. Obe mal. deti navštevujú základnú školu v Starej Ľubovni, s čím sú nevyhnutne spojené náklady na cestovné (Stará Ľubovňa - Jakubany), ďalšie náklady predstavujú výdaje na školské pomôcky, poplatok ZRPŠ, ošatenie, strava, hygiena, telefón, v prípade choroby výdaje na lieky. Mal. U. ma atopický ekzém a nosí okuliare s čím súvisia nevyhnutne ďalšie náklady. Matka nevyhnutné náklady na starostlivosť o mal. H. vyčíslila sumou cca 200 eur a na mal. U. sumou cca 190 eur. Za daného stavu má súd za to, že je potrebné výživné pre mal. detí určiť vyššie ako v čase poslednej úpravy, i keď nie je možné s prihliadnutím na pomery otca návrhu vyhovieť v celom rozsahu.

66. Súd pri rozhodovaní o určení výživného za daných okolností musel zohľadniť potreby mal. detí s prihliadnutím na možnosti a schopnosti povinného - otca, a preto určil výživné pre mal. H. v sume 110 eur (vyššie o 15 eur) a pre mal. U. v sume 95 eur mesačne. (vyššie o 5 eur).

67. Takto určené výživné sa javí ako odôvodňujúce schopnosti a možnosti povinného - otca. Otec detí pracuje ako účtujúci čašník, prevádzkar a pod. v spoločnosti Sapex, s.r.o. Prešov, jeho príjem deklarovaný súdu je vo výške cca 316 eur (čistý príjem), podľa jeho udania 400 eur mesačne. V tejto spoločnosti pracuje už od roku 1996-1997 má ukončené stredoškolské vzdelanie s maturitou - hotelový

akadémiu, nemá žiadne zdravotné problémy, ako sám pred súdom uviedol, nájsť si lepšie platenú prácu pre neho by nebol problém, mohol by vycestovať do zahraničia, ale chce byť s deťmi.

68. Súd má za to, že otec mal. H. a U. je objektívne schopný dosahovať príjem dostatočný pre plnenie vyživovacej povinnosti voči mal. dieťaťu v rozsahu 205,- eur mesačne pre obe deti.

69. Na strane matky je potrebné prihliadnuť na osobnú starostlivosť o maloleté deti, ktorú otec od februára 2016 neposkytuje vôbec a ani nad rámec výživného určeného v nevyhnutnej miere neodkladným opatrením na maloleté deti preukázateľne neprispieval, dokonca podľa vyjadrenia detí ale aj matky, ktoré otec nepoprel, otec deťom nevydal ich osobné veci v dôsledku čoho matka bola nútená všetko im zakúpiť. Výdavky či iné náklady nie je samo o sebe možné z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti zohľadňovať, nakoľko výživné má prednosť pred všetkými ostatnými výdavkami rodičov, a taktiež nie je možné pri určení výšky výživného zohľadňovať bežné náklady na domácnosť (ktoré sú na strane oboch rodičov). Keďže plnenie vyživovacej povinnosti je prvoradou zákonnou povinnosťou rodičov, rodič je povinný plne rešpektovať vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené.

70. Počiatok vyživovacej povinnosti súd určil odo dňa podania návrhu, t.j.
2P/30/2016

- 12 -

dňom 18.2.2016.

71. Súd zároveň zaviazal otca mal. detí zaplatiť dlžné výživné za obdobie od 18.2.2016 do 30.11.2016 vo výške 1329,83 eur, ktoré povolil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 100 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky.

72. Súd pri výpočte dlžného výživného vychádzal zo sumy priznaného mesačného výživného 205 eur na obe deti, čo za uvedené obdobie činí sumu 1 929,83 eur (február 2016 - 84,83 eur, marec 2016 až november 2016, čo je 1845 eur). Z tejto sumy súd odčítal úhradu výživného za uvedené obdobie, t.j. sumu 600 eur.

73. Súd súčasne vyslovil, že styk otca s deťmi neupravuje, pretože úprava styku nebola navrhnutá.

74. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. v zmysle ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.).

Prokurátor môže podať odvolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 361 ods. 1 CSP).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolaie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

2P/30/2016

- 13 -

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolaie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 1,2 C.m.p.)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 63 C.m.p.)

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.